

Spelgedrag

'Laat het ze ZELF maar uitzoeken'?

Fijn contact en goede communicatie tussen honden; úren kunnen we ernaar kijken. Maar wat is eigenlijk sociaal contact en gezond spelgedrag bij honden? Hoe ziet dat eruit? Kun je aan je eigen hond zien wanneer spel spanning wordt? Zie jij of hij het contact met een andere hond nog wel prettig vindt, en zo voorkomen dat hij gespannen, boos of angstig wordt?

Tip van Onze Hond:
Affiliate
blokje
xx

Weet jij of jouw hond het nog leuk vindt?

'Laat het ze zelf maar uitzoeken' zou bij sociaal contact en spel tussen honden niet de stelregel mogen zijn. Want hoe fijn en gemakkelijk het ook zou zijn om honden hun gang te laten gaan; gedrag is ingewikkeld. Honden voelen, net als wij, tal van emoties. Ze kunnen 'het' niet altijd zelf oplossen. Wanneer je hond bijvoorbeeld onzeker of gespannen wordt van het contact met een andere hond en je negeert dit, kan dat nare gevolgen hebben. Je hond kan van zich af gaan bijten, angstig worden of contact met honden als nare ervaring opslaan. Dit kan zich vervolgens uiten en ontwikkelen in ongewenst gedrag aan de lijn: uitvallen, grommen en blaffen. Best wel iets belangrijks dus om rekening mee te houden wanneer we onze honden in contact willen laten komen met hun soortgenoten: laat het ze niet zelf uitzoeken, maar houd een vinger aan de pols.

LEKKER LOS?

Om los te kunnen lopen in een losloopgebied moet je hond wel sociaal en beleefd genoeg zijn en weer bij je terugkomen als je roept. Kijk eens goed naar je hond; is hij blij en ontspannen in het losloopgebied waar je wandelt? Of merk je dat hij spanning ervaart bij het zien en ontmoeten van andere honden? Ga dan liever op een rustiger tijdstip wandelen of kies voor afgelegen gebieden waar je weinig of geen andere honden tegenkomt.

Heel belangrijk: Afwisseling, aanpassing en pauzes

Een kenmerk van spel is dat de rollen regelmatig worden omgedraaid. Bijvoorbeeld: "Ik ga even achter jou aan, jij mag even achter mij aan." Hier is ook de rust en ruimte voor, de honden hebben echt contact en voelen zich beide ontspannen en fijn. Dit is te zien aan de ontspannen en 'slappe' lichaamshouding. Daarmee bedoelen we dat de spieren, het gezicht en de staart ontspannen zijn en dat de hond een zachte uitdrukking heeft.

Tijdens ontmoetingen met andere honden komt **jouw spanning of onzekerheid als het ware op de lijn te staan**: die geef jij dus door aan je hond.

Heel sociaal is het ook wanneer honden zich aan elkaar aanpassen in snelheid of bijvoorbeeld in grootte. Zo zie je wel eens zeer grote honden die gaan liggen om zo beter spelcontact te kunnen maken met een kleinere hond, of een zeer snelle hond die bewust langzamer gaat rennen om hetzelfde tempo als de ander aan te houden.

Misschien wel het belangrijkste: Pauzes. De honden stoppen even met het spel, nemen letterlijk even een pauze van een paar seconde of langer. Daarna gaan ze vaak weer door, of het spel stopt omdat een van de twee er klaar mee is. In gezond spel is er begrip en oog voor elkaars grenzen.

Veilig aangelijnd of lekker los?

Aan de lijn in contact komen met andere honden is voor veel honden lastig. Aan de lijn kan een hond niet weg; hij kan geen afstand nemen of uitgebreide, beleefde begroetingsrituelen uitvoeren. Kortom: aan de (korte) lijn hebben honden niet altijd de gehele vrijheid om op een beleefde manier contact te leggen. Conflicten tussen honden ontstaan daardoor eerder aan de lijn.

Een ontmoeting tussen loslopende honden kan op veel verschillende manieren verlopen. Vorige ervaringen, onderliggende emoties en motivaties spelen allemaal een

rol. De ene hond kijkt graag eerst de kat uit de boom. Hij schat de andere hond het liefst in op afstand, nodigt de ander later uit of heeft eerst wat meer tijd en afstand nodig. Dit passen honden toe door bijvoorbeeld met een boog op de ander af te lopen. Ze kijken weg van de andere hond, stoppen even, en bekijken en ruiken elkaar eerst op afstand. Ook lassen ze soms pauzes in op weg naar elkaar en snuffelen even op de grond. Zo zijn ze elkaar letterlijk aan het aftasten op afstand; zeer beleefd en respectvol. Er zijn ook honden die niet doen aan aftasten. Die willen onmiddellijk contact, actie en misschien ook spel. Weer een ander blijft doodstil op de grond liggen en gaat pas wat doen als de andere hond dichtbij is. Zo is iedere hond weer anders en kunnen persoonlijkheden goed bij elkaar passen, of juist niet. Er is niet per se een 'goed of fout', maar het is wel fijn als je weet hoe jouw hond op een ontspannen manier

SAMEN WANDELEN

Blijf lekker in beweging samen. De meeste conflicten ontstaan aangelijnd en wanneer we stil gaan staan tijdens contact tussen honden. Als je gezamenlijk doorloopt, kunnen de honden jullie samen volgen. Want wanneer honden samen afstanden afleggen, samen snuffelen en rennen, is dit ook sociaal gedrag en een veel fijnere manier om elkaar rustig te leren kennen.

Jezelf net zo klein maken als je speelmaatje: heel beleefd.

andere honden kan begroeten. Is het prettig voor de andere hond? Vaak zegt de reactie en de lichaamstaal van die andere hond genoeg en kun je daarop inspelen.

Het ritueel van kennismaken is vaak niet mogelijk aan de lijn. Daarnaast komt tijdens ontmoetingen met andere honden de spanning of onzekerheid van de eigenaar als het ware op de lijn te staan: die geef jij dus door aan je hond. Honden kunnen hier gevoelig voor zijn.

Lange lijn

Voor sociale honden is het dus het fijnste om los van de lijn (of als het niet anders kan, aan een lange lijn) in contact te komen en te spelen met elkaar. Werken met een lange lijn van bijvoorbeeld tien meter vergt wel wat oefening, houd daar rekening mee en oefen eerst met je hond in een rustig gebied zonder andere honden. Er zijn ook lange lijnen zonder handvat, deze kun je makkelijk tijdens het spel over de grond laten slepen. Het gebruik van een flexlijn tijdens spel is in veel

gevallen af te raden, omdat een flexlijn in dit soort 'spel/ren' situaties voor ongelukken en blessures kan zorgen. Door bijvoorbeeld plotselinge supersnelle bewegingen krijgen zowel jij als je hond een flinke klap aan het einde van de lijn. Laat je de flex per ongeluk los dan kan je hond (of andere honden waarmee hij speelt) schrikken en in paniek ver weg gaan rennen.

Herken een relaxte lichaamstaal

Honden hebben verschillende spelstijlen. De een is meer van het fysieke contact, de ander wil liever samen rennen. Het kan fijn zijn voor een hond om met een ander te spelen met dezelfde spelstijl. Wat de spelstijl van jouw hond ook is: kijk altijd heel goed naar beide honden; is hun lichaam slap en ontspannen? Is er een ontspannen en brede kwispel te zien en heeft de hond een blij en vooral ontspannen gezicht en zachte oogopslag, een open mond en flapperende oren? Dan bouwt hij (in elk geval op dat moment) geen spanning op.

Honden spelen 'losjes' met elkaar, met ontspannen slappe lijven en gezichten. Je krijgt er zelf ook vaak een blij, vrolijk gevoel van. Natuurlijk kan er worden gerend, gebotst en zie je tanden. Maar kijk eens goed naar de ontspanning en wat de honden met hun lichaamstaal laten zien. Zie je strakke gespannen houdingen en spieren, in combinatie met omhoogstaande rugharen? Of juist angst in de vorm van een lage houding en de staart tussen de benen? Dit zijn geen tekenen van ontspannen contact of spel, maar juist hints om dit contact rustig te stoppen. Roep je hond rustig bij je, lijn hem eventueel aan en wandel fijn verder om

EEN RELAXTE LICHAAMSTAAL HERKEN JE AAN:

- Een brede kwispel.
- Open mond en flapperende oren.
- 'Losjes' spelen, met ontspannen slappe lijven.
- Ontspannen, vrolijke gezichten.
- Zachte oogopslag.
- Spelboog.

OPBOUW VAN SPANNING HERKEN JE AAN:

- Strakke, gespannen houding en spieren.
- Omhoogstaande rugharen (borstelen).
- Lage houding.
- Lage oren.
- Staart tussen de benen.
- Een starre, strakke blik.
- Gespannen gezicht.
- Soms ook de spelboog (zie hiernaast)

Foto: Janine Verschure.

Spanning?

Twee spelbogen.

escalaties of nare ervaringen te voorkomen. Dit geldt ook voor de hond die steeds steun bij jou komt zoeken en zo probeert te vluchten voor de andere hond: ga dan alsjeblieft samen met je hond weg uit de situatie.

Spelboog

Naast de algehele ontspannen en blije houding is er nog een spelsignaal: de spelboog. Als je deze houding ziet, nodigt de 'buigende' hond met z'n kont de lucht in, de ander uit tot spel. Met deze houding zou de hond duidelijk kunnen maken dat alles wat hierna volgt, bedoeld is als spel. Nieuwe inzichten in gedragsonderzoek laten daarentegen ook zien dat sommige honden deze houding aan kunnen nemen in contact, wanneer er flink wat spanning toeneemt. Kijk dus goed naar de ontspanning/spanning in het gehele lijf van je hond en of er nog pauzes worden genomen en de rollen worden omgedraaid. Is dat niet het geval? Stop dan op een rustige manier het contact.

Vertrouwen

Sociaal contact betekent vooral met vertrouwen in elkaars nabijheid kunnen zijn. Bij heftig spel kunnen spanningen oplopen en kan eerder onzekerheid ontstaan. Daarnaast kan spel ook een behoorlijke

BELANGRIJKE BELEEFDHEIDSREGEL

Loopt jouw hond los en zie je een hondeneigenaar met een aangelijnde hond? Dan is het wel zo netjes om jouw hond ook even aan te lijnen. Vaak hebben mensen een goede reden om hun hond aangelijnd te hebben (ziekte, training, sociaal gedrag etc.). Met de kennis van de voorgaande alinea's snap je nu waarom het voor die andere hond misschien wel lastig is om aangelijnd kennis te maken met jouw hond.

lichamelijke belasting zijn. Samen met andere honden wandelen, snuffelen en relaxen is een hele waardevolle en misschien wel de belangrijkste basis voor sociaal en vertrouwd contact tussen honden. Dat geldt zowel voor pups als voor volwassen honden. ■

OVER DE NVGH

De Nederlandse Vereniging van Gedragstherapeuten voor Honden (NVGH) is sinds 1997 de beroepsvereniging die belangen behartigt van haar (op hbo-niveau) afgestudeerde leden. Kijk voor meer informatie op www.nvgh.nl

